

Monikulttuurisen ohjauksen polut: ammatillinen koulutus

1. Tutustu ohjaukseen -osaamismerkki
2. Ohjaajana Suomessa -osaamismerkki
- 3. Ohjaaja yhteistyössä -osaamismerkki**
4. Ohjaajan digitaidot -osaamismerkki

3. Ohjaaja yhteistyössä -materiaali

Tämä Ohjaaja yhteistyössä –materiaali liittyy osaamismerkkiin, jonka voit tehdä OpenBadgeFactoryn kautta. Osaamismerkki voi auttaa sinua, kun haet ohjausalan ammatilliseen koulutukseen. Osaamismerkki on kehitetty Tampereen Aikuiskoulutuksen ja Tampereen ammattikorkeakoulun yhteistyönä osana [Monikulttuurisen ohjauksen polut \(MOPO\)](#) -hanketta, jota rahoittaa Euroopan sosiaalirahasto plus (ESR+). Osaamismerkki on pieni digitaalinen todistus siitä, mitä sinä osaat.

Voit tutustua ja saada lisää tietoa ohjausalan työympäristöistä tämän materiaalin avulla. Materiaali auttaa sinua saamaan kuvaa, miten ohjausalan ammattilainen tekee yhteistyötä eri alan ammattilaisten kanssa. **Saat tietoa ja pohdit, mitä ohjausalalla tarkoittavat verkostot, tiimityö, moniammatillisuus, etiikka ja kotoutuminen.**

Materiaalit, joita opiskelet, ovat suomeksi. Voit käyttää apuna kääntäjää. Opiskele myös tärkeää sanastoa ja käsitteitä suomeksi. Lopuksi jos haluat, voit suorittaa osaamismerkkin OpenBadgeFactoryn kautta. Voit saada osaamismerkkin, kun teet osaamismerkkitestin suomeksi.

Arviointikriteerit, mitä sinun täytyy osata

Ohjaaja yhteistyössä –osaamismerkkin saaja:

- Tunnistaa verkostojen merkityksen työelämässä yleisesti.
- Tietää, miten voi rakentaa ohjausalan verkostoja Suomessa.
- Tunnistaa yleisesti tiimityön merkityksen.
- Tietää, miten tiimityötä tehdään ohjausalan ammateissa.
- Tuntee ohjaajan ammatin toimintatapoja Suomessa kuten eettisiä periaatteita.
- Tietää kotoutumisesta ja millainen merkitys on omalla aktiivisuudella työelämässä.
- Tietää, miten voi ohjaustyössä tukea asiakkaan omaa aktiivisuutta.

Miten opiskelet materiaalia ja suoritat osaamismerkkin?

Ohjaajana Suomessa -materiaalin avulla pohdit ohjausalan ammateissa yhteistyötä ja työtapoja eri näkökulmista. Saat tietoa ja pohdit, mitä ohjausallalla tarkoittavat verkostot, tiimityö, moniammatillisuus, etiikka ja kotoutuminen.

1. Opiskele kaikki sisällöt tässä materiaalissa.
 - a. Verkostot työelämässä
 - b. Tiimityö ja moniammatillisuus kasvatus- ja ohjauksella
 - c. Eettisiä asioita ohjauksessa
 - d. Kotoutuminen ja ohjaus
2. **Etsi vastaukset kysymyksiin.** Kysymykset auttavat sinua löytämään opiskelumateriaalista tärkeitä asiat.
3. Opiskele **sanastoa** WordWall-tehtävien avulla.
4. Tee **testi**. Löydät testin linkin materiaalin lopusta.

Ohjaaja yhteistyössä -teemat

Verkostot työelämässä

Erilaiset **verkostot** voivat auttaa sinua, kun etsit työpaikkaa. Sinä rakennat itsellesi verkostoa, kun tutustut uusiin ihmisiin. Kun tunnet enemmän ihmisiä, sinulla on suurempi verkosto. Sinä voit löytää työpaikan paremmin, kun sinulla on enemmän tuttuja ihmisiä, uusia kontakteja.

Lue lisää:

- Ideoita ja vinkkejä, miten haet työtä (monella kielellä)
<https://infofinland.fi/fi/work-and-enterprise/find-a-job-in-finland/tips-for-job-hunting#oawx8emo>
- Rakenna itsellesi verkostoja (monella kielellä)
<https://infofinland.fi/fi/work-and-enterprise/find-a-job-in-finland/tips-for-job-hunting#rhidjszv>

Voit tutustua uusiin ihmisiin myös, kun teet **vapaaehtoistyötä**. Vapaaehtoistyössä sinä et saa palkkaa, mutta voit oppia uusia asioita ja saada lisää uusia kokemuksia työelämästä.

Lue lisää:

- Vapaaehtoistyö (monella kielellä)
<https://infofinland.fi/fi/leisure/voluntary-work>
- Löydä paikka, missä voit tehdä vapaaehtoistyötä
<https://vapaaehtoistyö.fi/fi>

Euroopan unionin
osarahoittama

Suomessa on **henkilöstövuokrausyrityksiä**. Niiden kautta yritykset etsivät työntekijöitä lyhyeksi tai pitkäksi ajaksi. Tätä kutsutaan **vuokratyöksi**.

Kun teet työtä henkilöstövuokrauksen kautta, sinun työnantajasi on henkilöstövuokrausyritys. Se vuokraa sinun työpanoksesi (työn, mitä teet) asiakasyritykselle. Sinä teet työtä asiakasyrityksen työpaikalla, et henkilöstövuokrausyrityksen omalla työpaikalla.

Henkilöstövuokrausyritys tekee sinun kanssa työsopimuksen. Se maksaa sinulle palkan, antaa palkallisen vuosiloman ja järjestää työterveyshuollon.

Asiakasyritys, missä sinä teet työt, opastaa ja perehdyttää sinut työhön. Se myös seuraa, miten teet työt ja huolehtii siitä, että työ on turvallista.

Vuokratyö voi olla yksi hyvä tapa saada työkokemusta omalta alalta Suomessa. Sen avulla voit myös tutustua ihmisiin ja rakentaa verkostoja.

Suomessa on paljon henkilöstövuokrausyrityksiä. Voit etsiä internetissä vuokratyötä, kun kirjoitat hakusanan "henkilöstövuokraus".

Lue lisää:

- Muita työllistymisen vaihtoehtoja (monella kielellä)
<https://infofinland.fi/fi/work-and-enterprise/find-a-job-in-finland>
- Työsuojaus > Vuokratyö
<https://tyosuojaus.fi/tyosuhde/vuokratyö>

Etsi vastauksia kysymyksiin

- Miksi sinun kannattaa rakentaa itsellesi verkostoja?
- Mistä sosiaalisessa mediassa sinä voit löytää työpaikkailmoituksia?
- Miten sinä voit ylläpitää osaamistasi, jotta et unohda mitä jo osaat?
- Mitä tarkoittaa henkilöstövuokrausyritys?
- Mitä tarkoittaa asiakasyritys vuokratyössä?
- Miksi on hyvä, että sinä osallistut rekrytointitapahtumiin?
- Mitä tarkoittaa vapaaehtoistyö?
- Mitä hyötyä on vapaaehtoistyöstä?

OPISKELE sanastoa verkostoitumisesta

- Verkostoituminen <https://wordwall.net/fi/resource/103229944>
- Verkostoituminen, yhdistä parit <https://wordwall.net/fi/resource/102110091>
- Henkilöstövuokraus <https://wordwall.net/fi/resource/111255749>
- Vapaaehtoistyö <https://wordwall.net/fi/resource/111255268>

Tiimityö ja moniammatillisuus kasvatus- ja ohjauksella

Kasvatus- ja ohjauksella työtä ei tehdä yksin. Sinä teet työtä yhdessä työryhmän tai työtiimin kanssa. Työtiimissä on työntekijöitä, joilla on eri koulutus. Tätä kutsutaan **moniammatillisuudeksi**.

Esimerkiksi **päiväkodissa** työtiimissä työskentelevät:

- varhaiskasvatuksen lastenhoitaja
- varhaiskasvatuksen sosionomi
- varhaiskasvatuksen opettaja.

Jokaisella työtiimin jäsenellä on oman koulutuksen mukainen vastuualue. Opettaja vastaa opetuksesta ja pedagogiikasta. Sosionomi tuntee perheiden palvelut ja osaa tukea yhteisöllistä toimintaa. Lastenhoitaja vastaa lasten perushoidosta, kuten ruokailusta ja ulkoilusta. Kaikkien osaamista tarvitaan ja on tärkeää. Kun eri ammattilaiset tekevät yhteistyötä, lapsi saa parasta mahdollista tukea kasvuun ja kehitykseen.

Päiväkodin työtiimi tekee yhteistyötä eri tahojen kanssa. Myös tämä on moniammatillisuutta. Yhteistyötä tehdään lasten huoltajien (kuten vanhempien) kanssa. Päiväkodilla on usein monia lapsiryhmiä ja niissä omat työtiimit. Päiväkodilla työskentelee myös johtaja, varhaiskasvatuksen erityisopettaja, siistijä, keittiötyöntekijä. Kaikkien kanssa tehdään yhteistyötä. Joskus yhteistyötä voidaan tehdä myös terapeuttien, neuvolan tai lastensuojelun kanssa. Lapset usein kutsuvat työntekijöitä usein aikuiseksi: ”hei, aikuinen”.

Koulussa opettaja ja koulunkäynninohjaaja ovat työtiimi. He tekevät työtä yhdessä työparina. Yhteistyötä tehdään samalla tavalla, kuin päiväkodissa eri tahojen kanssa. Moniammatillisessa työssä työntekijällä tulee olla hyvät vuorovaikutustaidot. Hänen pitää pystyä kuuntelemaan muita ja myös kertomaan oma mielipide. Tärkeää on arvostaa ja kunnioittaa kaikkien moniammatillisen tiimin jäsenten osaamista ja tietämystä. Moniammatillisuuden tavoitteena on hyvinvoiva lapsi, joka oppii, kasvaa ja kehittyy. Myös yksilöllinen tuki on tärkeää.

Lähteet:

- Niskanen, T. & Kari, O. 2024. Asiakkaan kohtaaminen ja ohjaaminen. Helsinki: Sanoma Pro.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2021. Varhaiskasvatuksen koulutusten kehittämisohjelma 2021–2030. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2021:3.

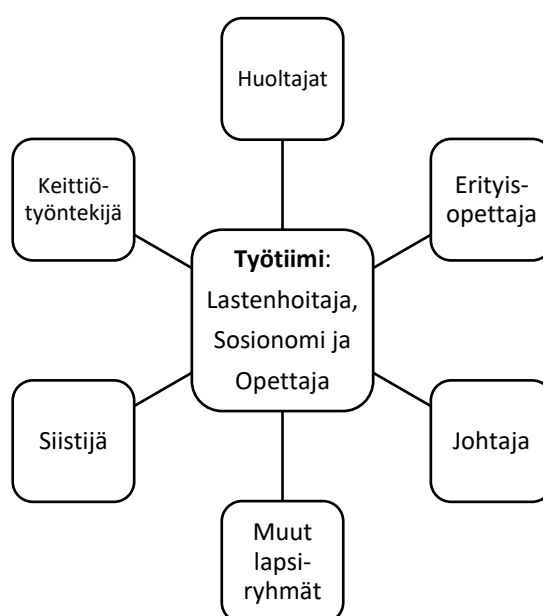
Etsi vastauksia kysymyksiin:

- Mitä tarkoittaa moniammatillisuus?)
- Ketkä työskentelevät päiväkodissa työtiiminä?
- Kuka on opettajan työpari?
- Moniammatillisessa työssä tarvitaan hyviä vuorovaikutustaitoja. Mitä se tarkoittaa?
- Mikä on moniammatillisen työn tavoite? Mitä tarkoittaa huoltaja?

Ammatteja kasvat- ja ohjausalalla: yleiskielinen ja puhekielinen muoto

Virallinen	Virallinen välimalli (käytössä jossain)	Puhekieli
ruokapalvelutyöntekijä	keittiötyöntekijä	keittäjä
toimitilahuoltaja	siistijä	siivooja
ravitsemis- ja puhtauspalvelut	ateria- ja siivouspalvelut	ruoka- ja siivouspalvelut
kiinteistönhoitaja		talonmies, talkkari
varhaiskasvatustyöntekijän johtaja	päiväkodin johtaja	päikyn pomo
varhaiskasvatustyöntekijä	päiväkoti	päikky
varhaiskasvatuksen opettaja		vaka-ope
varhaiskasvatuksen erityisopettaja		veo
koulun rehtori	koulunjohtaja	reksi
iltapäivätoiminnan ohjaaja		ip-ohjaaja
koulunkäynninohjaaja		ohjaaja
luokanopettaja		ope
erityisopettaja		erkka
varhaiskasvatus		vaka
iltapäiväkerho		ip-kerho, ilttis

OPISKELE sanastoa:

- Tiimityö ja moniammatillisuus ohjausalalla 1/2 <https://wordwall.net/fi/resource/111216279>
- Tiimityö ja moniammatillisuus ohjausalalla 2/2 <https://wordwall.net/fi/resource/111216635>
- Ohjausalan sanastoa: yhdistä sanan yleiskielinen ja puhekielinen versio <https://wordwall.net/fi/resource/111256767>

Eettisiä asioita ohjauksessa**Etiikka**

Etiikka tarkoittaa, että sinä mietit, mikä on oikein ja mikä väärin. Eettiseen ajatteluun vaikuttaa ihmisen kulttuuri ja kasvatus sekä ympäröivä yhteiskunta.

Ammattietiikka kasvatusta ja ohjausalalla

Ammattietiikka tarkoittaa tiettyyn ammattiin liittyvää näkemystä siitä, minkälainen toiminta on tässä ammatissa oikeanlaista ja hyväksyttyä. Se auttaa sinua päättämään, mikä on oikein ja mikä väärin, kun teet töitä lasten kanssa.

Eri ammateissa on erilaisia vastuita, ja siksi niillä on omat eettiset periaatteet. Ammattietiikkaan vaikuttaa ammattia koskeva lainsäädäntö. Lain noudattamisen lisäksi tarvitaan myös tahtoa tehdä oikein. Eettinen toiminta on tietoinen arvovalinta.

Ammattieettiset periaatteet kasvatusta ja ohjausalalla:

- Tasa-arvo
- Oikeudenmukaisuus
- Ihmisarvo
- Itsemääräämisoikeus
- Vastuullisuus
- Yhteisöllisyys

Kasvatusta ja ohjausalalla tärkeitä asioita ovat lapsen kohtaaminen tasa-arvoisesti ja oikeudenmukaisesti. Jokaista lasta tulee kohdella tasa-arvoisesti hänen asemastaan, elämäntilanteestaan, sukupuolestaan, iästään, uskonnostaan, kulttuuristaan, rodustaan, vakaumuksestaan tai mielipiteestään riippumatta. Lapsia pitää kohdella myös oikeudenmukaisesti. Ketään ei saa suosia tai syrjiä. Lapsia pitää tukea heidän oman tarpeensa mukaisesti.

Lapsen ihmisarvoa tulee kunnioittaa. Se tarkoittaa sitä, että jokaista lasta tulee kohdella ainutkertaisena yksilönä. Myös lapsen itsemääräämisoikeutta pitää kunnioittaa. Tämä tarkoittaa sitä, että lasta kuunnellaan aidosti. Lapsi saa kertoa oman mielipiteensä ja tehdä valintoja. Lasta ei voi pakottaa. Itsemääräämisoikeus ei kuitenkaan tarkoita sitä, että lapsi saa tehdä mitä tahansa. Aikuinen asettaa lapselle turvalliset rajat.

Työntekijän on työskenneltävä kasvatusta ja ohjausalalla vastuullisesti. Se tarkoittaa sitä, että työntekijä on luotettava aikuinen lapsille. Hän tekee sen mitä lupaa ja hän auttaa. Hän tekee työtehtävät huolellisesti

loppuun. Hän huolehtii lasten turvallisuudesta ja puuttuu kiusaamiseen. Hän myös noudattaa sääntöjä ja lakeja. Työntekijä ei puhu lasten asioista työn ulkopuolella.

Työntekijän tulee huolehtia myös yhteisöllisyydestä. On tärkeää, että kaikki lapset kokevat kuuluvansa ryhmään. Kukaan ei saa jäädä yksin. Pitää huolehtia, että kaikki pystyvät toimimaan yhdessä ja, että kaikilla on kaveri. Yhteisöllisyys tarkoittaa myös sitä, että työntekijä tekee itse yhteistyötä eri tahojen kanssa. Esimerkiksi koulussa ohjaaja tekee yhteistyötä lasten vanhempien ja opettajan kanssa.

Lähde: Karjalainen, M., Lindroos, S., Matero, M., & Simola, T. 2020. Kasvatus- ja ohjausalan käsikirja. Helsinki: Sanoma Pro.

Katso kuvaa ja lue lisää:

Elinikäisen ohjauksen käsikirja. TEM oppaat ja muut julkaisut 2024:4 FI

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/166049/2024_4_Elinikaisen_ohjauksen_kasikirja_22012025.pdf.

Hyvän ohjauksen kriteerit

Hyvän ohjauksen kriteerit on suositus ja työkalu, joka on laadittu ohjauksen laadun tukemiseen, kehittämiseen ja varmistamiseen perusopetuksessa ja toisen asteen koulutuksessa. Hyvän ohjauksen kriteerien tavoitteena on tukea ohjauksen monipuolista tarjontaa sekä varmistaa ohjauksen saatavuus tasaarvoisesti ja laadukkaasti.

HYVÄN OHJAUKSEN KRITEERIT

- 1 Hyvä ohjaus huomioi oppijan kokonaistilanteen
- 2 Hyvä ohjaus on oppija-lähtöistä ja vuorovaikutteista
- 3 Hyvä ohjaus on saavutettavaa ja monikanavaista
- 4 Hyvä ohjaus on monialaista yhteistyötä
- 5 Hyvä ohjaus on yhdenvertaista, tasa-arvoisesti ja eettisesti kestävä
- 6 Hyvä ohjaus tukee laajennettua oppivelvollisuutta ja siirtymävaiheen yhteistyötä
- 7 Hyvä ohjaus tukee urasuunnittelutaitojen kehittymistä
- 8 Hyvä ohjaus edistää vaikuttavaa työelämä-yhteistyötä

Kuvalähde: Elinikäisen ohjauksen käsikirja. TEM oppaat ja muut julkaisut 2024:4 FI Elinikäisen ohjauksen käsikirja ISSN 2342-7922 (verkkojulkaisu) 978-952-327-616-1. Sivu 72.

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/166049/2024_4_Elinikaisen_ohjauksen_kasikirja_22012025.pdf Viitattu 1.4.2026.

Etsi vastauksia, keskustele kaverin kanssa ja pohdi:

- Mitä on etiikka?
- Mitä tarkoittaa ammattietiikka?
- Mitä tarkoittaa tasa-arvoinen kohtelu? Etsi kolme asiaa.
- Mitä tarkoittaa vastuullinen työskentely? Etsi kolme asiaa.

OPISKELE etiikkaan liittyvää sanastoa:

- Ammattietiikka ohjausalalla 1/2 <https://wordwall.net/fi/resource/111257502>
- Ammattietiikka ohjausalalla 2/2 <https://wordwall.net/fi/resource/111257947>

Kotoutuminen ja ohjaus

Kotoutuminen tarkoittaa sitä, että maahan muuttanut oppii elämään ja toimimaan Suomessa.

Kotoutuminen on henkilökohtainen **prosessi**, ja se tapahtuu, kun ihminen asuu ja elää suomalaisessa yhteiskunnassa. Kun hän kotoutuu, se tarkoittaa, että hän osallistuu enemmän yhteiskuntaan. Hän saa enemmän samoja oikeuksia ja mahdollisuuksia kuin muillakin. Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo lisääntyvät.

Kotoutumisessa on tärkeää, että maahan muuttanut on itse aktiivinen. Hänen täytyy opiskella, hakea tietoa ja osallistua. Myös yhteiskunnan täytyy olla vastaanottava ja tukea. Viranomaiset ja muut toimijat tekevät tässä asiassa yhteistyötä.

Työ- ja elinkeinoministeriö vastaa kotoutumisen kehittämisestä Suomessa. Se suunnittelee ja ohjaa kotoutumispalveluja sekä kotoutumiseen liittyviä lakeja ja toimintaa.

Kun ihminen muuttaa uuteen maahan, hän kokee monia muutoksia ja uusia asioita elämässä. Uudessa maassa hänellä on hyviä aikoja ja myös huonoja aikoja. Eri ihmiset kokevat muutokset eri tavalla. Ihmiset, jotka ovat mukana maahan muuttaneen kotoutujan elämässä ja lähellä voivat auttaa kotoutumisen prosessissa ja avata ovia ja mahdollisuuksia.

Kotoutuminen toimii kahteen suuntaan. Se on kaksisuuntaista. Ihmiset Suomessa oppivat ja tottuvat, kun Suomeen muuttaa ihmisiä, joilla on erilaisia tapoja. Ihmiset, jotka tekevät työtä maahanmuuttaneen kanssa voivat miettiä, mitä voivat tehdä kotoutumisen prosessin eri vaiheissa.

Katso video ja esimerkki, miten kotoutuminen voi mennä yhdessä perheessä, jossa on äiti, isä ja kaksi lasta.

- https://www.youtube.com/watch?v=elCieNHfp_M

Klikkaa linkkiä ja katso suuret Kotoutumiskaari -kuvat (sivu 1 ja 2):

- https://vapaaehtoistieto.punainenristi.fi/maahanmuutto/maahanmuuttotyto/materiaaleja/#collapse_25688_25691

Tee Ohjaaja yhteistyössä -testi

Kun olet etsinyt vastauksia kaikkiin kysymyksiin materiaaleista ja harjoitellut sanastoa, voit suorittaa Ohjaaja yhteistyössä -osaamismerkkin ja tehdä testin.

Löydät osaamismerkkin ja suomenkielisen testin Open Badge Factory-palvelusta:

<https://openbadgefactory.com/c/earnablebadge/TD9ZR7a85G4a20U/apply>

Lisätietoja materiaalista ja osaamismerkistä

[Monikulttuurisen ohjauksen polut, MOPO](#)

Tampereen Aikuiskoulutuskeskus

Mari Poikolainen

mari.poikolainen@takk.fi

[TAMK Monikulttuuriset ohjauksen polut -hankkeen pääsivu](#)

Tämä on materiaalin versio 14.4.2026. Materiaalista tulee viimeinen päivitetty versio syksyllä 2026.